

ФОРМИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Шелестова Л. В.

доктор пед. наук, ст. наук. співробітник,
пров. наук. співробітник відділу дидактики
Інституту педагогіки НАПН України

Індивідуалізація навчання - це така організація навчального процесу, за якої вибір способів, прийомів, темпу навчання здійснюється відповідно до індивідуальних особливостей (відмінностей) та освітніх потреб учнів початкової школи.

Основною причиною уваги багатьох видатних педагогів минулого та сучасності до проблеми індивідуалізації навчання є наявність суперечності між індивідуальним характером засвоєння змісту освіти учнями та домінуванням фронтальних форм організації навчання (одночасним рухом учнівського колективу від теми до теми, від класу до класу).

Вирішення цієї суперечності неможливе ні за рахунок зменшення чисельності класу (практика малокомплектних шкіл не виправдала цих сподівань), ні за рахунок вибору певної програми з наявного різноманіття (всі учні класу навчаються лише за однією програмою), ні за рахунок наявності у вчителів інформації про індивідуальні особливості учнів (фронтальна організація навчання не дає змоги організувати індивідуальний процес навчання для кожного учня).

Узагальнюючи результати досліджень авторитетних вчених щодо індивідуалізації, зазначимо: умови реальної індивідуалізації навчання поділяються на три групи - *змістовні, процесуальні та управлінські*.

Змістовні умови: формування в учня тих надпредметних способів діяльності, які необхідні йому для якісного засвоєння навчального змісту; різноманітність освітніх ситуацій, форм взаємин учнів; різноманітність дидактичного матеріалу з однієї й тієї ж теми; різноманітність маршрутів засвоєння навчального змісту з певної галузі у межах одного навчального колективу.

Процесуальні умови: персональний темп опанування навчального матеріалу; завершеність опанування навчального матеріалу на кожному етапі навчання; наявність на уроках різних форм організації навчання (індивідуальної, парної, групової, колективної) одночасно; змінний склад навчальних груп; різноманіття керованих процесів, що одночасно протікають на занятті; активна співпраця між усіма учасниками колективу учнів.

Управлінські умови: залучення учнів до спільної (з різними учасниками освітнього процесу) рефлексії своєї діяльності та розробки індивідуальних програм та маршрутів; орієнтація на досягнутий рівень кожного учня та зону його найближчого розвитку; формулювання діагностичних дидактичних завдань на основі дій учнів, які можна чітко розпізнати; готовність вчителів до здійснення

індивідуалізації навчання, зокрема, розуміння вчителем, які саме індивідуальні особливості необхідно враховувати та в чому ці відмінності проявляються.

Тобто, для повноцінної індивідуалізації навчання необхідне врахування ряду характеристик освітнього середовища: взаємини учнів (з різним рівнем підготовки та різними розумовими здібностями); способів подання навчального змісту та зразків навчальної діяльності; варіантів пізнавальних стилів поведінки та способів виконання навчальних завдань; форм організації навчання; маршрутів вивчення курсу загалом та окремих його частин. Зауважимо, що вищезначені умови індивідуалізації навчання рідко втілюються у практику в комплексі, частіше – в якомусь обмеженому варіанті.

Зазвичай форми індивідуалізації поділяються на три групи відповідно до рівня структурної організації навчання: *щодо діяльності суб'єктів навчального процесу; щодо навчального заняття (навчального колективу); щодо інституційної системи навчання (освітньої установи).*

Індивідуалізація навчання щодо діяльності суб'єктів навчального процесу та щодо навчального заняття (навчального колективу) здійснюється у масовій практиці переважно у формі: використання індивідуалізованих навчальних матеріалів; індивідуальної педагогічної допомоги в умовах фронтального заняття; диференціації самостійної роботи та домашніх завдань; консультування окремих дітей. Значно рідше під час уроку вчитель індивідуалізує процес навчання за допомогою *диференціації різних типологічних груп учнів.* Надзвичайно рідко вчитель вибудовує навчальний процес для окремих учнів паралельно до процесу навчання в усьому класі.

Існує досвід диференціації навчання на індивідуальній основі, коли учні вивчають однакову тему, але в індивідуально обраному темпі та у межах обраного рівня засвоєння – нормативного, компетентного чи творчого. За такого підходу на уроці домінує самостійна робота учнів, вивчати нову тему учень може лише після опанування попередньої теми. Попри переваги такого підходу до індивідуалізації навчання, очевидні й недоліки: зберігається єдиний для всього класу маршрут вивчення курсу; індивідуально-орієнтований навчальний план охоплює лише блок самостійної роботи учнів; межами класного календарно-тематичного планування порушується природний темп руху окремих учнів.

Індивідуалізація навчання на інституційному рівні здійснюється у формі зовнішньої *групової диференціації навчання*, коли формуються *гомогенні класи* на основі здібностей учнів чи на основі співпадіння *індивідуальних навчальних планів*. Зауважимо, що *диференціація учнів за класами чи диференціація змісту* мають недостатньо можливостей для індивідуалізації навчання, оскільки: велика кількість учнів обмежує можливості реалізації індивідуалізації; типові відмінності враховуються лише на момент створення гомогенного класу і недостатньо враховуються пізніше, коли індивідуальні відмінності між учнями стають помітнішими. Індивідуалізація навчання до певної міри може відбуватись за рахунок диференціації змісту - вибору учнями варіативних навчальних курсів.

На рівні інституційної системи навчання за межами обов'язкових аудиторних занять стосовно окремих учнів використовуються такі форми індивідуалізації навчання, як самостійна робота учня поза колективом учнів (екстернат, заочне навчання); репетиторство; індивідуальні заняття з обдарованими дітьми за індивідуальним планом; індивідуальні маршрути в індивідуальних дослідницьких та творчих проектах; об'єднання учнів у тимчасові мікрогрупи з урахуванням індивідуальних програм (певні учні об'єднуються лише на період реалізації фрагмента своєї індивідуальної програми).

В межах класно-урочної системи, в якій домінують фронтальні форми роботи, з об'єктивних причин не може відбутися навчання за індивідуальними траєкторіями (програмами, маршрутами). Зазвичай, вони реалізуються поза обов'язковими заняттями. Для повноцінної реалізації індивідуалізації навчання необхідні зміни в організації цього процесу, відповідно до яких учні навчаються спільно, водночас кожен за своєю індивідуальною програмою; кожен отримує високий рівень загальної освіти, однак власним шляхом і у власному темпі.

Отже, коли ми говоримо про індивідуалізацію навчання, маємо на увазі, що у процесі її практичної реалізації йдеться не про абсолютну, а про відносну індивідуалізацію. Це пояснюється таким:

1) зазвичай враховуються індивідуальні особливості не кожного учня, а групи учнів, які мають приблизно подібні особливості;

2) враховуються лише відомі особливості, найчастіше ті, які є важливими з точки зору навчання (наприклад, загальні розумові здібності);

3) іноді враховуються окремі індивідуальні особливості, якщо саме вони є надзвичайно важливі для певного учня (зокрема, обдарованість що певної сфери або розлади здоров'я);

4) індивідуалізація здійснюється не у на всіх етапах навчальної діяльності, а епізодично, на певному етапі навчальної діяльності.

Необхідність врахування індивідуальних особливостей учнів завжди викликає проблему її реалізації на організаційному рівні. У сучасній школі зазвичай один учитель одночасно працює з великою групою учнів, і це є ключовою проблемою індивідуалізації навчання.

У вітчизняній та зарубіжній педагогічній практиці напрацьований досвід організації індивідуального підходу у навчальній діяльності.

Один із варіантів – *диференціація навчання*, тобто групування учнів у *гомогенні класи* (групи, школи) на основі певних особливостей (чи їх сукупності) для навчання за особливою навчальною програмою та особливим навчальним планом. З огляду на цей підхід, у нашій системі освіти є два типи класів (шкіл): ті, що створені на основі спеціальних здібностей, нахилів чи професійних намірів; ті, що створені на основі рівня розумового розвитку або стану здоров'я.

Створення гомогенних класів (чи шкіл) на основі спеціальних здібностей та нахилів (до зображувального чи прикладного мистецтва, музики, хореографії,

іноземних мов тощо) може розпочинатись уже в початковій школі. Створення гомогенних класів (чи шкіл) на основі професійних намірів здійснюється у старшій школі. У них учні поглиблено вивчають окремі навчальні предмети, до яких виявилися здібності в початковій чи середній школі.

У вітчизняній та зарубіжній педагогіці питання доцільності гомогенних та гетерогенних класів було і лишається дискусійним. Перевагами гомогенних класів називають такі: вчителю легше працювати, йому зручніше пристосуватися до різного типу засвоєння різними учнями навчального змісту, оскільки тут відмінності менш значні, а необхідність внутрішньокласної індивідуалізації навчальної роботи менша. Недоліками гомогенних класів є: усвідомлення учнями належності до певного класу породжує снобізм у сильних учнів і почуття неповноцінності у слабких; середні та слабкі учні не мають можливості відчувати на собі розвивальний вплив сильних учнів. Негативом гомогенних класів є також і те, що вони створюються на основі лише загальних розумових здібностей, інші особливості учнів та розвивальні чинники не враховуються.

Поділяючи дітей на гомогенні чи гетерогенні групи, варто пам'ятати також і про питання дисципліни. У гетерогенних класах більшість учнів поведуться дисципліновано, подаючи приклад неврівноваженим дітям. У спеціальних класах, де зібрані лише складні діти, неминуче виникає хаос, впоратися з яким можна за допомогою або суворої дисципліни, яка забезпечить порядок на уроці, але водночас знизить продуктивність навчання; або допустити повну свободу дій, в якій, можливо, хтось і зможе чогось навчитися, але мало хто з вчителів здатен її витримати.

Розподіл на гомогенні групи за здібностями не виправдовує себе не лише тому, що в них страждають учні. Він також згубно впливає і на вчителів. Коли діти об'єднані в класи за здібностями, вчителі нерідко відчують роздратування під час роботи зі слабшими учнями.

Найперспективнішим варіантом є навчання за індивідуальними програмами (траєкторіями/маршрутами) у межах загального навчального колективу. Тобто йдеться про створення *гомогенних груп з вивчення окремих предметів у межах гетерогенного класу*. Зокрема, описаний досвід створення гомогенних груп для навчання читання у початковій школі. Вчителі-початківці дійшли висновку, що навички читання у початковій школі є базовими, оскільки саме вони відіграють визначальну роль для досягнення академічного успіху учня в даний момент та в майбутньому. І якщо у класі є багато дітей, які погано читають, доречно створити тимчасові гомогенні групи з метою формування на якісному рівні навички усвідомленого читання. На думку педагогів, такий підхід є найбільш виправданим.

З огляду на вищевикладене, стає очевидним, що найскладнішою проблемою у реалізації індивідуального підходу у навчанні є питання про те, у який спосіб диференціювати дітей, за якими критеріями виділяти їхні особливості, яким чином визначити початковий рівень розвитку та які напрямки в роботі з

конкретною дитиною є найбільш важливими. Тобто мова йде про виділення типологічних особливостей учнів.

Відповідно до типологічних особливостей здійснюється поділ учнів на групи. Критерієм для такого поділу може бути: ставлення до навчання (пізнавальний інтерес); пізнавальні здібності учнів; успішність (рівень знань) тощо. Поділивши дітей на певні гомогенні групи в межах гетерогенного класу, вчитель повинен бачити динаміку зростання кожного учня та враховувати її; чітко уявляти можливості колективної роботи з різними групами учнів; обирати систему роботи з кожним учнем в межах групи.

Наприклад, за результатами діагностики навчальних можливостей учнів початкової школи клас можна поділити на такі групи:

- Учні з високим рівнем розвитку навчальних можливостей. У них урівноважені процеси збудження та гальмування; вони мають стійку увагу та великий словниковий запас; здатні робити узагальнення. Вони працюють з навчальним матеріалом вищої складності, що вимагає вміння використовувати знання в незнайомій ситуації та самостійно, творчо підходити до вирішення завдань.

- Учні з середнім рівнем розвитку навчальних можливостей. У них процеси збудження переважають процеси гальмування; вони не можуть самостійно виділяти ознаки предмета, їхні уявлення про світ збіднені; їм потрібне багаторазове повторення для запам'ятовування матеріалу; вони неуважні та надто емоційні; аналітичне мислення слабо розвинене, тому їм важко виконувати завдання на узагальнення. Вони працюють з навчальним матеріалом вищої складності, але з допомогою вчителя по опорним схемам.

- Учні з низьким рівнем розвитку навчальних можливостей. Вони потребують точності в організації навчальної діяльності, більшої кількості тренувальних завдань і додаткових пояснень нової теми, мають прогалини у знаннях, ігнорують виконання завдань. Вони швидко стомлюються, повільні, апатичні. За відсутності особливої уваги до них з боку педагога втрачають інтерес до навчання.

Поділ учнів на групи в середині класу дає змогу більшою мірою враховувати їхні індивідуально-типологічні особливості, добираючи для кожної групи відповідний навчальний зміст та завдання. Варто наголосити, що склад таких груп не закріплений назавжди і тому можливий перехід учнів з однієї групи до іншої. Підґрунтям для такого переходу є зміна у рівнях розвитку учня, подолання ним прогалин у навчанні, підвищення мотивації до навчання тощо.

Різномірне диференціація навчання широко застосовується на різних етапах навчального процесу: вивчення нового матеріалу; поточної перевірки засвоєння вивченого навчального змісту; оцінювання під час уроку; виконання домашніх завдань; самостійних чи контрольних робіт; роботи над помилками; уроків закріплення.

Широкі можливості для індивідуалізації навчання надає *індивідуальна самотійна робота*, яка здійснюється в індивідуальному темпі. Цей вид навчальної діяльності передбачає виконання учнями завдань без безпосередньої участі вчителя, але під його керівництвом. Кожен учень отримує конкретне завдання, яке передбачає виконання певної письмової роботи; учням даються різні завдання, які варіюються залежно від їхніх індивідуальних особливостей або від особливостей групи учнів, об'єднаних на основі певних ознак. Найчастіше такі завдання використовують на етапі закріплення матеріалу.

Зміст самотійних завдань може бути однаковим для всього класу, однак для сильних учнів може бути зменшеним час для виконання завдання; або пропонуються завдання більшого обсягу; або - я складніші завдання. Для слабких учнів пропонується допоміжний матеріал, який полегшує виконання завдання (опорна схема, алгоритм, таблиця, програмоване завдання, зразок, відповідь тощо).

На етапі засвоєння нових знань залучати учнів до самотійної роботи доречно поступово. Спочатку вчитель починає працювати фронтально з усім класом; по мірі засвоєння змісту частиною учнів, вчитель пропонує їм виконати самотійну роботу (роботу з підручником чи з дидактичним матеріалом, виконання завдань тощо). Після засвоєння навчального змісту іншою частиною учнів, вчитель пропонує їм також виконати самотійну роботу щодо закріплення нових знань та навичок. І так до того моменту, доки всі учні класу засвоять необхідний зміст навчання.

Важливою складовою навчального процесу є *домашні завдання*. Загальновідомо, що засвоєння знань учнями, набуття компетенцій відбувається переважно на уроці. Однак, обмеженість уроку в часі не надає можливості продовжувати роботу щодо подальшого осмислення та засвоєння нового матеріалу. Тому домашні завдання відіграють значну роль у цьому процесі. Вони створюють умови для ліквідації відриву у викладі навчального матеріалу учителем та засвоєнні його учнями, усувають фрагментарність у оволодінні учнями знаннями і вміннями тощо.

Виконання домашніх завдань має, зазвичай, індивідуальний характер і розраховане на повну самотійність учнів. При виконанні домашніх завдань їхні індивідуальні особливості виявляються ще більшою мірою, ніж у класі. На якість виконання домашніх завдань також впливає місце, час, відсутність контролю з боку педагога та інші умови.

Індивідуалізація домашніх завдань реалізується за допомогою часткової індивідуалізації загальнокласного домашнього завдання; використання індивідуальних та групових домашніх завдань; використання необов'язкових (тих, які виконати бажано) домашніх завдань поруч з обов'язковими; також не обов'язкових («бажаних») завдань та рекомендацій; використання «поточних»

індивідуальних завдань та рекомендацій у ході виконання учнями завдань, що розраховані на тривалий час виконання («відстрочені завдання»).

Окрім названих форм індивідуалізації використовуються їх комбінації. Однією з таких можливостей є створення груп за інтересами при викладанні факультативних курсів, метою яких є розвиток різнобічних інтересів та здібностей.

Отже, ми описали основні форми індивідуалізації навчання: поділ учнів на гомогенні класи на основі певних властивостей; створення гомогенних груп з вивчення окремих предметів у межах гетерогенного класу; індивідуальна самостійна робота; домашні завдання.

Список літератури

1. Єремеева В.М. Проблема індивідуального підходу до особистості у зарубіжній педагогіці: історичний аспект. Проблеми освіти: збірник наукових праць. Вип. 84. Житомир-Київ, 2015. С. 131–134.

2. Коберник Г.І. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика: Монографія. К., 2002. 231 с.

3. Онишків З. М. Індивідуалізація навчального процесу як науково-педагогічна проблема. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2002. № 9. С. 6 – 9.

4. Підгурська В. Ю., Сліпченко К. В., Федоренко А. П. Індивідуальний підхід до навчання учнів початкових класів в умовах Нової української школи. Пріоритети розвитку початкової освіти в контексті становлення Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 березня 2021 року). Житомир, 2021. С. 19 – 23.

diseases, malignant neoplasms and other oncological pathologies, chronic insomnia, diabetes mellitus and other metabolic disorders is prohibited for end users. Member States shall have the right to prohibit advertising on their territory to the public of medicines the cost of which is reimbursed from the state budget. However, such restrictions do not apply to advertising directed at medical professionals.

Germany bans advertising of prescription drugs directed at the end consumer, but even such drugs are allowed to be advertised in media intended for healthcare professionals. In the UK, advertising for both OTC and prescription medicines must comply with the general requirements for advertising drugs to the final consumer. In France, there is a ban on the advertising of over-the-counter drugs, except for advertising carried out by pharmacists as part of their professional activities in pharmacies. In Denmark, the issue of drug advertising is regulated in great detail by national legislation. All advertising information must be accurate, up-to-date and detailed enough to allow the recipient to form their own opinion about the therapeutic value of the medicinal product. The Netherlands allows advertising of prescription and over-the-counter medicines aimed at healthcare professionals. Advertising of prescription drugs directed to the end user is prohibited. According to Polish law, promotional materials are not subject to prior approval by any regulatory authority. Advertising of drugs should not be misleading, should present the drug objectively and report on the methods of its rational use. In Romania, both prescription and OTC drugs are allowed to be advertised if they are properly marketed in the country. In Norway, there is a total ban on drug advertising, but only on television.

Based on the analysis of publications on the regulation of advertising, it can be concluded that, in the EU legislation on the advertising of medicines, there is a relatively well-established distinction between “advertising” to the general public and the legitimate provision of general, non-product-specific public information about medicines and treatment [2]. The EU allows advertising of medicines to healthcare professionals, but there are mandatory and advisory requirements for advertising materials in different countries, which may differ. However, in most European countries they must comply with the provisions of the main Directive laying down common criteria.

Legal regulation of drug advertising in the countries of the European Union is generally uniform. This is due to the adopted EU Directive, it is she who describes all the requirements for the regulation of advertising of pharmaceutical products.

References

1. Directive 2001/83/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use.
2. Directive 2006/114/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 concerning misleading and comparative advertising.
3. European Convention on Transfrontier Television/European Treaty Series - No. 132. pp.8-9.

BRITISH RECEIVED PRONUNCIATION AND SOCIAL BACKGROUND IN TV SERIES “SHERLOCK”

Parshyna Olena,

Student

Vinnitsia Humanitarian Pedagogical College

Today, film discourse as a phenomenon at the intersection of numerous disciplines is at the epicenter of scientific research in linguistics, literary studies, sociolinguistics, linguistic and philosophical anthropology, philosophy of semiotics and film semiotics, critical discourse analysis, and cinema theory.

Universal text-discursive categories, which researchers consider mandatory for artistic discourse, are fully inherent in film discourse. Moreover, the specificity of the most significant textual and discursive categories that generate film discourse is determined by the two-level structure inherent in cinematography - the presence of sound and visual series. Therefore, the polycode essence of film discourse causes changes and modifications in its interpretation.

Language is a system of signs, sounds and symbols used for communication between people. A language may have different variants, such as dialects, but the general system of signs and rules remains the same.

Dialects are language variants used in different regions or among different social groups. Dialects can differ in pronunciation, vocabulary, grammar and other aspects. For example, there are many dialects in the English language such as British, American, Australian, Canadian and others.

Dialects can be an important component in conveying atmosphere and realism in films. Depending on the genre and context, dialects can be used to emphasize characters, setting, era, and many other factors.

Dialect can play an important role in creating a hero's character in film and other art forms. The use of a certain dialect can help determine a character's origin, social status, education level, age, and other characteristics.

In addition, dialect can be used to characterize characters in movies. Each dialect has its own unique features and properties that can help draw out a character's character and idiosyncrasies [5].

It is known that the definition, classification and description of different dialects is an extremely difficult task. In modern dialectology, there is a division of dialects into:

1) territorial dialects – a territorially limited language;

2) social dialects - such a variety of the national language, which belongs to a certain social group and is characterized mainly by reduced vocabulary and phraseology. Among social dialects, jargons (professional, specifically social, general jargon) and slang are distinguished [2 p. 7, 11, 90,98].

Received Pronunciation is a term used to describe a specific accent of Standard English that is associated with the educated classes of southern England, particularly

in the London area. It is often considered the accent of the British upper class, although this is not entirely accurate.

In today's world, there are many more people who speak English as a foreign language than those for whom it is their native language. It can be said that it has moved from being the property of the British Crown to being in international public use. Nowadays, by and large, it doesn't matter what accent you speak English with, the main thing is that your speech is understandable to others.

We've all heard great examples of British English, for example, in BBC TV programmes or audio recordings for Oxford textbooks. But in fact, what we used to consider classical British pronunciation is quite rare. This is the so-called Received Pronunciation (RP), i.e., acquired pronunciation, which appeared among the aristocracy in the 18th and 19th centuries and has always been a sign of good education. In modern Britain, only 2-3% of the population uses RP. These are mainly actors, politicians, the same aristocrats, English teachers and BBC announcers (thanks to them, this pronunciation is known as BBC English).

Overall, the use of RP in "Sherlock" helps to establish the show's characters and setting as being intellectual and elite, with a particular emphasis on Sherlock's intelligence and wit. The clarity and precision of RP, as well as its intonation patterns, help to reinforce this image and contribute to the distinctive style and tone of the show [5 p.151, 154,157].

Sherlock is a British mystery crime drama television series based on Sir Arthur Conan Doyle's Sherlock Holmes detective stories. Created by Steven Moffat and Mark Gatiss, it stars Benedict Cumberbatch as Sherlock Holmes and Martin Freeman as Dr. John Watson. Thirteen episodes have been produced, with four three-part series airing from 2010 to 2017 and a special episode that aired on January 1, 2016. The series is set in the present day, while the one-off special features a Victorian period fantasy resembling the original Holmes stories. Sherlock is produced by the British network BBC, along with Hartswood Films, with Moffat, Gatiss, Sue Vertue and Rebecca Eaton serving as executive producers. The series is supported by the American station WGBH-TV Boston for its Masterpiece anthology series on PBS, where it also airs in the United States. The series is primarily filmed in Cardiff, Wales, with North Gower Street in London used for exterior shots of Holmes and Watson's 221B Baker Street residence. [3].

Many fans of British culture love the Sherlock TV series about the adventures of the brilliant misanthropic detective in modern Britain. Benedict Cumberbatch, who played the role of Sherlock, received a classical acting education, so he presents the normative British pronunciation - Received Pronunciation or RP for short.

In the BBC television series "Sherlock," many of the characters, including the main character Sherlock Holmes, speak with Received Pronunciation (RP) which reveals their social background. It reflects the tradition of RP being associated with the upper class and intellectual elite in British society.

Sherlock's RP accent is particularly notable, as it helps to establish his character as clever and eccentric, with a tendency to use complex language and witty wordplay. His RP accent also sets him apart from other characters in the show who may speak with

different accents or dialects, such as the working-class accent of his sidekick John Watson.

The use of RP in "Sherlock" also reflects the show's emphasis on intellectualism and elitism, as many of the characters are highly educated and come from privileged backgrounds. Additionally, the show is set in modern-day London, where RP is still associated with professional and academic success.

Overall, the use of RP in "Sherlock" helps to establish the characters and the world of the show as being intellectual, elite, and distinct from the more common or regional accents of everyday life in modern-day Britain.

The use of Received Pronunciation (RP) in the BBC television series "Sherlock" is a deliberate choice made by the show's creators to reflect the intellectualism and elitism of the show's characters and setting. The use of RP helps to establish the characters as members of the upper class and intellectual elite, with a particular emphasis on Sherlock Holmes as a highly intelligent and eccentric detective.

One key feature of the RP used in "Sherlock" is its clarity and precision. RP is known for its clear and distinct pronunciation of individual sounds, and this is reflected in the way that the characters in the show enunciate their words. This clarity and precision helps to establish the characters as highly educated and articulate, with a particular emphasis on Sherlock's ability to use language in creative and complex ways.

Another key feature of the RP used in "Sherlock" is its intonation patterns. RP speakers often use a falling intonation in statements and a rising intonation in questions, and this is reflected in the way that the characters in the show speak. This helps to establish the characters as polite and formal, particularly in more professional or academic settings.

Sherlock Holmes developed observation in him through many years of training, because observation, like any other faculty of the mind, can be improved.

So, Sherlock Holmes is an example of a person of a high social class, based on the level of speech in most cases the detective speaks in a literate literary language, using complex grammatical constructions and vocabulary of a high level. However, there are situations when he deliberately lowers the level of his speech in order to reduce the distance between Mr. Holmes and his interlocutor. Sherlock's brother in his speech also demonstrates belonging to a high social status, as he speaks correctly, using high-level vocabulary.

References:

1. <https://www.britishcouncil.org.ua/blog/what-is-received-pronunciation-in-english>
2. David Crystal. English as a Global Language. Cambridge University Press, 2003. 229 p.
3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sherlock_\(TV_series\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sherlock_(TV_series))
4. <https://www.thoughtco.com/language-variety-sociolinguistics-1691100>
5. Lynda Mugglestone. English Historical Linguistics, Volume 2, 121. Varieties of English: Received Pronunciation. De Gruyter Mouton, 2012. 1143 p.

АНГЛІЙСЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ BLACK, WHITE

Анастасія Конопельнюк,
магістрантка факультету української та іноземної філології
Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка

Науковий керівник
доц. Віра Сліпецька,
завідувач кафедри практики англійської мови та методики її навчання

Друга половина ХХ ст. відзначилась інтенсивним розвитком фразеології як науки, завдяки чому вона виділилася в самостійну мовознавчу дисципліну. Фразеологія – це одна з найбільш образних і «консервативних» мовних підсистем. На відміну від лексики вона менш схильна до мовних змін, зберігає застарілі слова та архаїчні форми. Значна частина стійких поєднань пов'язана з різними реаліями народного побуту, фактами історії, народними віруваннями, звичаями, обрядами. Саме тому, фразеологізми – це цінне фактографічне джерело носіїв мови.

Фразеологічні одиниці із компонентами на позначення кольору є предметом дослідження як в галузі традиційної фразеології, так і в лінгвокультурології. Вони є національно-специфічними одиницями мови, що акумулюють культурний потенціал народу та відображають у своїй семантиці тривалий процес розвитку культури народу, саме тому їх компоненти фіксують і передають від покоління до покоління культурні установки і стереотипи, еталони і архетипи.

Метою роботи є аналіз фразеологізмів англійської мови з компонентами кольору *black* і *white* та виявлення впливу символіки кольору та слова на людину.

Об'єктом дослідження є аналіз фразеологічних одиниць англійської мови, до складу яких входять колороніми *black* і *white*.

Фразеологічна одиниця – нарізно оформлений, але семантично цілісний і синтаксично неподільний мовний знак, який своїм виникненням і функціонуванням зобов'язаний фраземотворчій взаємодії одиниць лексичного, морфологічного та синтаксичних рівнів. У процесі синтезу фраземотворчих компонентів різних рівнів відбуваються глибокі перетворення і переосмислення лексичної і граматичної семантики – зворот набуває ознак фразеологізму [1].

Колоронім (від лат. *color* – колір, грец. *onima* – ім'я) – лексема, денотативним значенням для якої є ознака кольору [7].

Кольорове сприйняття світу знаходить своє відображення в лексичній і фразеологічній системі мови. Здатність певних кольорів слугувати у ролі символу чогось пов'язана з особливостями взаємодії між кольором та